

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 6 lipca 2020 r.

BADK.DPK.133.73.2020 WW

P10-51/20	Data wpływu petycji 16 kwietnia 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 30 czerwca 2020 r.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

TEMAT

ZNIESIENIE PODATKU OD ZYSKÓW KAPITAŁOWYCH

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Marek Nowak.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, w celu zniesienia podatku od zysków kapitałowych.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji postuluje zmianę ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w celu zniesienia podatku od zysków kapitałowych lub - ograniczenie zniesienia do inwestycji dłuższych niż 12 miesięcy, tj. zwłaszcza zmianę art. 17, art. 30a i art. 30b.

Autor petycji podaje, że podatek od zysków kapitałowych (potocznie podatek Belki) wprowadzono w 2002 r. i wynosił on 20% zysków z depozytów i lokat bankowych. W 2004 r. podatek obniżono do 19%, ale objęto nim także dochody z innych form inwestycji kapitałowych.

W opinii autora petycji ”przy niskich stopach procentowych, rekordowo niskim oprocentowaniu lokat bankowych, oraz zamiaru pompowania publicznych dziesiątek mld złotych (pieniędzy wszystkich Polaków) w podmioty komercyjne (tzw. tarcza antykryzysowa), za wysoce niesprawiedliwe należy uznać utrzymywanie wysokich obciążeń fiskalnych wobec ludności. Szczególnie, że podatek ten często dotyczy oszczędności już raz opodatkowanych (np. dochody z pracy).”

Według autora petycji opodatkowanie zysków kapitałowych zniechęca do oszczędzania i inwestowania na rynku kapitałowym. Ponadto, mniejszy fiskalizm w gospodarstwach domowych złagodzi ujemnie skutki finansowe, jakie być może przyniesie kryzys po epidemii (COVID-19) oraz stworzy warunki do wzrostu stopy oszczędności.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1387 ze zm.) reguluje opodatkowanie podatkiem dochodowym dochodów osób fizycznych oraz daninę solidarnościową.

Katalog przychodów uznawanych za przychody z kapitałów pieniężnych określa **art. 17**. Zalicza się do nich m.in. :

- odsetki: od pożyczek, (dyskonto) od papierów wartościowych,
- odsetki od wkładów oszczędnościowych i środków na rachunkach bankowych lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, z wyjątkiem odsetek

od środków pieniężnych na rachunkach bankowych prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą, w tym także odsetki od lokat terminowych oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, tworzonych na tych rachunkach,

- dywidendy i inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych faktycznie uzyskane z tego udziału, w tym również:

a) dywidendy z akcji złożonych przez członków pracowniczych funduszy emerytalnych na rachunkach ilościowych oraz oprocentowanie udziałów członkowskich z nadwyżki bilansowej (dochodu ogólnego) w spółdzielniach,

b) podział majątku likwidowanej osoby prawnej lub spółki oraz wartość dokonanych na rzecz wspólników spółek, nieodpłatnych lub częściowo odpłatnych świadczeń, określoną według zasad wynikających z art. 11 ust. 2-2b,

- przychody z tytułu udziału w funduszach kapitałowych, z zastrzeżeniem ust. 1c,

- przychody z: odpłatnego zbycia udziałów (akcji), udziałów w spółdzielni oraz papierów wartościowych, realizacji praw wynikających z papierów wartościowych, odpłatnego zbycia prawa poboru, w tym również ze zbycia prawa poboru akcji nowej emisji przez pracowniczy fundusz emerytalny w imieniu członka funduszu,

- przychody członków pracowniczych funduszy emerytalnych z tytułu przeniesienia akcji złożonych na rachunkach ilościowych do aktywów tych funduszy,

- przychody z odpłatnego zbycia: pochodnych instrumentów finansowych oraz z realizacji praw z nich wynikających i waluty wirtualnej.

Na mocy **art. 30a ust. 1** od uzyskanych dochodów (przychodów) pobiera się 19% zryczałtowany podatek dochodowy w przypadku m.in. następujących kategorii dochodów:

- z odsetek od pożyczek, z wyjątkiem udzielanych na prowadzenie działalności gospodarczej,

- z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych, z odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem środków pieniężnych związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą,

- z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych,

- od dochodu: z tytułu udziału w funduszach kapitałowych, z tytułu umów ubezpieczenia na życie lub dożycie, członka pracowniczego funduszu emerytalnego z tytułu

przeniesienia akcji złożonych na rachunku ilościowym do aktywów tego funduszu,

- z tytułu zbycia prawa poboru akcji nowej emisji przez pracowniczego fundusz emerytalny w imieniu członka funduszu,

- od kwot jednorazowo wypłacanych przez: otwarty fundusz emerytalny członkowi funduszu, któremu rachunek funduszu otwarto w związku ze śmiercią jego współmałżonka oraz przez ZUS z subkonta, wskazanego w art. 40a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w związku ze śmiercią współmałżonka ubezpieczonego,

- od dochodu oszczędzającego na indywidualnym koncie emerytalnym z tytułu zwrotu albo częściowego zwrotu, w rozumieniu przepisów o indywidualnych kontach emerytalnych, środków zgromadzonych na tym koncie,

- od dochodu uczestnika pracowniczego programu emerytalnego z tytułu zwrotu środków zgromadzonych w ramach programu, w rozumieniu przepisów o pracowniczych programach emerytalnych.

W myśl **art. 30b ust. 1** od dochodów uzyskanych z odpłatnego zbycia papierów wartościowych lub pochodnych instrumentów finansowych, w tym z realizacji praw wynikających z tych instrumentów, udziałów (akcji), udziałów w spółdzielni oraz z tytułu objęcia udziałów (akcji) albo wkładów w spółdzielni w zamian za wkład niepieniężny w postaci innej niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część - podatek dochodowy wynosi 19% uzyskanego dochodu.

Przepis ten nie będzie miał zastosowania, jeżeli odpłatne zbycie udziałów (akcji), udziałów w spółdzielni, papierów wartościowych i pochodnych instrumentów finansowych oraz realizacja praw z nich wynikających następuje w wykonywaniu działalności gospodarczej (art. 30b ust. 4).

PRACE LEGISLACYJNE:

W **Sejmie** złożono petycję BKSP-145-IX-118/20, tożsamą z prezentowaną petycją, w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zniesienia lub ograniczenia opodatkowania dochodów z zysków kapitałowych.

Petycję 30 kwietnia 2020 r. skierowano do Komisji do Spraw Petycji.

Do **Ministerstwa Finansów** 29 kwietnia 2020 r. wpłynęła petycja tego samego autora, powiązana z prezentowaną petycją, w sprawie podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie całkowitego zniesienia albo obniżenia z 19% do 9% stawki podatku od zysków kapitałowych w przypadku inwestycji dłuższych niż 36 miesięcy.

Petycja oczekuje na rozpatrzenie.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Interpelacja nr 23122 do Prezesa Rady Ministrów w sprawie nowych obciążeń podatkowych. W odpowiedzi z 23 lipca 2018 r. Ministerstwo Finansów stwierdziło, że nie są prowadzone prace w kierunku likwidacji podatku od dochodów kapitałowych (tzw. „podatku Belki”). W tym zakresie należy mieć na uwadze rozwiązania przyjęte 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów w Strategii na rzecz Odpowiedzianego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). W dokumencie tym, w ramach Obszaru Kapitał dla rozwoju, jako jedno z działań, które ma być realizowane do 2020 r. została wskazana koncepcja obniżenia stawki opodatkowania dochodów z inwestycji długoterminowych (powyżej 12 miesięcy).

Resort poinformował również, że dostrzegając niedostateczny udział krajowego rynku kapitałowego w zaspokajaniu potrzeb finansowych gospodarki, w tym również niski poziom długoterminowych inwestycji, przystąpiono, we współpracy z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (dalej: EBOR) do opracowania spójnej i kompleksowej strategii rozwoju rynku kapitałowego (vide - Informacje dodatkowe petycji). Dokument ten stanowił będzie jednocześnie realizację postulatów Strategii na rzecz Odpowiedzianego Rozwoju - Program Budowy Kapitału. Zakłada się, że przygotowywany dokument będzie zawierał również analizę wpływu obowiązujących zasad opodatkowania dochodów z inwestycji na rozwój krajowego rynku kapitałowego. Dokonana analiza i wypływające z niej wnioski będą stanowić podstawę do działań regulacyjnych w tym zakresie.

INFORMACJE DODATKOWE:

Uchwałą nr 114 Rady Ministrów z dnia 1 października 2019 r. (M. P. poz. 1027) przyjęto Strategię Rozwoju Rynku Kapitałowego, stanowiącą załącznik do uchwały. Strategię opracowano we współpracy z EBOR i wyłonionym przez niego zespołem zewnętrznych konsultantów. We wstępie dokumentu wskazano m.in., że obecnie polski rynek kapitałowy jest znacznie mniej rozwinięty od wiodących rynków europejskich.

Nasz rynek udziałowych i dłużnych papierów wartościowych wciąż odgrywa relatywnie niewielką rolę w finansowaniu działalności przedsiębiorstw. Ponadto, również poziom oszczędności Polaków znajduje się zdecydowanie poniżej średniej państw UE, zaś te istniejące nie zawsze zostają należycie alokowane i przeznaczone na inwestycje, szczególnie te długoterminowe. Ma to przełożenie na niską innowacyjność gospodarki i tym samym jej niższą pozycję konkurencyjną na arenie międzynarodowej.

Strategia Rozwoju Rynku Kapitałowego przewiduje:

- **do 2020 r.** podjęcie działań zmierzających do poprawienia efektywności procedur administracyjnych w zakresie funkcjonowania podmiotów rynku kapitałowego,

- **do 2023 r.** podjęcie działań skutkujących realizacją pozostałych celów szczegółowych, takich jak zwiększenie: skali pozyskiwania kapitału przez polskie przedsiębiorstwa, płynności rynku, efektywności instytucji pośredniczących oraz wzrost poziomu oszczędności prywatnych.

W Strategii zakłada się zwiększenie udziału oszczędności w gospodarce, aby do 2025 r. poziom stopy oszczędności gospodarstw domowych brutto wzrósł z poziomu 2,60% do ok. 8% dochodu brutto do dyspozycji, osiągając stopę oszczędności prywatnych obserwowaną w państwach takich jak Finlandia czy Dania, a także, aby do 2030 r. dorównać poziomowi stopy oszczędności średniej państw Unii Europejskiej, tj. ok. 11%.

Kluczowe znaczenie w tym zakresie będą odgrywać integracja finansowa oraz edukacja polskiego społeczeństwa w zakresie funkcjonowania rynku finansowego. W latach 2012-2016 średnia stopa oszczędności brutto gospodarstw domowych wyniosła 2,60%, czyli znacznie poniżej średniej w państwach UE.

W obliczu procesu starzenia się polskiego społeczeństwa niezmiernie istotne jest, aby długoterminowe oszczędności stały się priorytetem nie tylko dla rządzących, ale również znalazły się wyżej w hierarchii priorytetów konsumentów. Aby stymulować tę zmianę, należy m.in.:

- opracować kompleksową Strategię Edukacji Finansowej,
- wprowadzić programy mające na celu pozyskanie oszczędności Polaków żyjących poza granicami Polski. Wstępne propozycje obejmują skarbowe produkty oszczędnościowe dystrybuowane m.in. poprzez mobilną aplikację (potencjalnie przy użyciu technologii *blockchain*), oraz

- wdrożyć reformy systemu podatkowego zachęcające do długoterminowego oszczędzania poprzez obniżenie stawki podatku od zysków kapitałowych dla inwestycji długookresowych.

OPRACOWAŁA

Wanda Wójtowicz

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz